

Consideracions a les al·legacions presentades per la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya a l'Avantprojecte de Llei de la ciència de Catalunya

Mitjançant correu electrònic adreçat al director general de Recerca, de 2 de setembre de 2020, la Universitat de Vic –Universitat Central de Catalunya (en endavant UVic-UCC) ha presentat al·legacions a l'Avantprojecte de Llei de la ciència de Catalunya (en endavant ALCC). Malgrat que les al·legacions han estat presentades fora de termini, motiu pel qual no es poden incorporar formalment a l'expedient de l'ALCC que actualment està pendent del dictamen del Consell de Treball Econòmic i Social de Catalunya, es considera oportuna la seva valoració als efectes de donar resposta a la UVic-UCC.

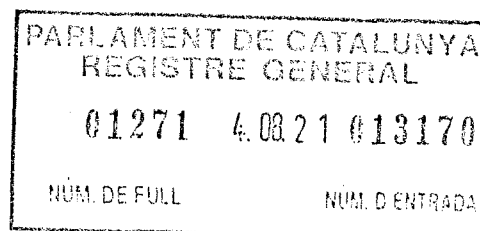
Observació

La Universitat de Vic, de la qual és titular la Fundació Universitària Balmes (FUBalmes), va ser reconeguda per Llei del Parlament de Catalunya 5/1997, de 30 de maig, aquesta s'ha anat consolidant com una eina estratègica per al teixit social, econòmic i polític de la Catalunya Central.

La UVic-UCC té una naturalesa jurídica singular, ja que per una banda, va ser creada com a universitat privada, però la seva titularitat correspon a una fundació que pertany al sector públic atenent a la composició majoritària en el seu Patronat, com a òrgan superior de governança, de persones vinculades amb administracions públiques locals (alcaldes/esses i representants de diversos ajuntaments de la Catalunya Central) i de la Generalitat amb la que té un acord de finançament a través de contracte programa. És un model de governança diferenciat del propi de les universitats públiques i també de les universitats privades, però que es considera idoni per donar compliment eficient a les finalitats de la UVic-UCC i desenvolupar de forma eficaç el servei públic al qual està compromesa.

I per altra banda, la UVic-UCC i la seva fundació titular tenen la ferma voluntat d'esdevenir en els propers anys una entitat de referència en l'àmbit de la recerca i la transferència de coneixement, especialment en els àmbits específics en què ja té rellevància amb la implicació dels teixits econòmic i social del territori, i és per això que es voldria que aquesta especial naturalesa jurídica anteriorment esmentada es tingués en consideració als efectes de respectar la singularitat dins del servei públic que presta i millorar les seves oportunitats.

Tenint en compte la singular naturalesa jurídica de la Fundació Universitària Balmes, titular de la Universitat de Vic – Universitat Central Catalunya, se suggereixen alguns matisos en el redactat d'alguns dels preceptes amb la finalitat que determinades situacions puguin també ser aplicables a aquest tipus d'entitats del sector públic territorial, sector públic de la Generalitat, d'una entitat local o sense adscripció específica, que solen patir de cert oblit en la normativa atenent segurament a la seva singularitat.

Els articles 4 i 5 es fa referència, de forma diferenciada, a la relació dels anomenats "agents de recerca" i a l'article 4.a) i 5.2.a) es fa esment, respectivament, a les universitats públiques i privades sense diferenciar aquesta situació singular de les universitats privades però que formen part del sector públic i, per tant, en molts aspectes s'assimilen a les públiques, especialment en aspectes de recerca.

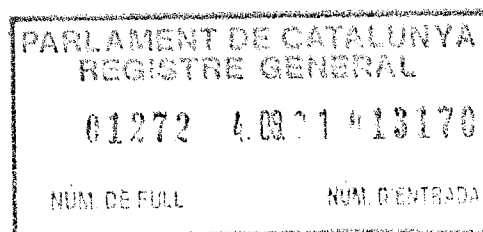
Valoració

Una de les novetats destacades fruit de les aportacions rebudes durant el tràmit d'audiència de l'ALCC ha estat la incorporació de les universitats privades a l'article 4 com agents de recerca del sistema d'R+D+I de Catalunya, en tant que part integrant del sistema universitari de Catalunya. El redactat actual de l'article 4 de l'ALCC és el següent:

"Article 4

Agents de recerca del sistema d'R+D+I de Catalunya

1. A l'efecte d'aquesta Llei, es consideren agents de recerca del sistema d'R+D+I de Catalunya aquells que, amb seu a Catalunya, i sens perjudici de la seva naturalesa jurídica, desenvolupen recerca rellevant i d'impacte, i que per la seva missió i funcions conformen el conjunt d'agents sobre els quals la Generalitat, en el marc de la seva competència en matèria de recerca, desenvolupa polítiques pròpies que defineixen i configuren les característiques del sistema.
2. Els agents de recerca del sistema d'R+D+I de Catalunya són els següents:
 - a) Les universitats públiques.
 - b) Els centres de recerca reconeguts com a centres CERCA.
 - c) Els hospitals universitaris, els altres hospitals intensius en R+D+I del sistema de salut de Catalunya i els instituts de recerca i innovació en salut del sector públic de la Generalitat.
 - d) La fundació Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA).
 - e) Les infraestructures científicotècniques singulars del sector públic de la Generalitat.
3. Les universitats privades ostenten la condició d'agent de recerca del sistema d'R+D+I de Catalunya, atesa la seva funció en recerca com a part essencial de la seva missió universitària.
4. Les polítiques públiques de la Generalitat efectuades, d'acord amb la seva competència en recerca, sobre els agents de recerca del sistema d'R+D+I de Catalunya han de respectar el seu règim d'autonomia, i han de tenir en compte la seva pertinença al sector públic o privat, el grau d'impacte i els seus efectes. Els articles i les disposicions d'aquesta Llei s'apliquen a les universitats públiques o privades en funció de la seva naturalesa."

Les disposicions de l'ALCC relatives a universitats s'aplicaran en funció de si es tracten d'universitats públiques o privades atès el diferent grau d'intensitat de la competència en matèria d'universitats de la Generalitat en relació amb unes i altres. La regulació a la que queden sotmeses les universitats públiques i privades a la LOU i a la LUC no és la mateixa. L'ALCC segueix el mateix criteri de respecte de la normativa aplicable a les universitats privades, que no es pot veure afectada o alterada pel fet que la seva entitat titular sigui una entitat del sector públic. En tot cas, en el supòsit que aquesta particularitat requereix alguna previsió singular al respecte aquesta hauria de ser considerada en el marc d'una eventual modificació de la LUC. Com exposa la memòria general l'ALCC no pretén ser "ni substitutiva ni modificativa, llevat d'algunes excepcions, de lleis específiques, de les que ja disposen els principals agents del sistema d'R+D+I de Catalunya, com ara les universitats, amb la LUC, o els hospitals, amb la Llei 15/1990, de 9 de juliol, d'ordenació sanitària de Catalunya, entre d'altres."

Observació

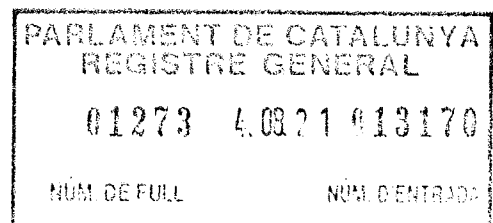
L'article 31 apartats 2, 3 i 4 fa la distinció entre universitats públiques (apartat 2) i universitats privades (3 i 4). Tot i que la llei és curosa fent esment i regulant la participació de les universitats privades en les polítiques públiques de la Generalitat, certament contempla una implicació diferent segons la naturalesa jurídica de la universitat. S'insisteix en aquesta especial situació de les universitats que no són públiques, però pertanyen al sector públic.

Valoració

L'article 31 de l'ALCC segons redacció actual estableix el següent:

- "1. Els instruments de planificació i finançament han de servir per impulsar i donar suport a la recerca universitària, per atreure fons procedents de mecenatge i altres recursos externs, i per fomentar la participació del personal investigador en accions de finançament competitiu públic i privat.
2. El departament competent en matèria d'universitats i recerca ha de donar suport a les universitats públiques i potenciar-ne l'especialització, a l'efecte que cada universitat pugui avançar en la seva consolidació en els àmbits en què pugui assolir un major impacte global, i en la societat catalana.
3. Les universitats privades, reconegudes per llei del Parlament de Catalunya, són part del sistema universitari de Catalunya i contribueixen al seu progrés i consolidació; i poden participar en les convocatòries de finançament competitiu de la recerca, amb càrrec als pressupostos de la Generalitat de Catalunya, d'acord amb les condicions i els requisits de cada convocatòria, atès l'interès general de la recerca que efectuen."

El finançament de la recerca de les universitats privades correspon a l'entitat o entitats titulars. Tot això sens perjudici, com preveu l'apartat 3, que les universitats privades puguin participar en les accions de finançament competitiu de la recerca, amb càrrec als pressupostos de la Generalitat de Catalunya, d'acord amb les condicions i els requisits de cada convocatòria. Per

altra banda, l'Administració de la Generalitat pot fer ús, com ja està fent, dels instruments de finançament de què disposa en exercici de la seva competència. Cal, però considerar que el finançament amb càrrec als pressupostos de la Generalitat és una obligació amb relació a les seves universitats públiques. La redacció actual de l'article 31 és prou oberta com per considerar que tant els instruments de planificació com de finançament (els que corresponguin) han de servir per donar suport a la recerca i contribuir a l'atracció de fons externs de totes les universitats del sistema català, en la mesura que legalment i competencialment correspongui. El desenvolupament de la futura llei, d'altra banda, no s'ha d'entendre com a desvinculat dels objectius a assolir pel PN&SC, els indicadors de rendiment de les universitats del qual afecten a totes les universitats, públiques i privades. En aquest sentit, i sense poder dir encara quin ha de ser l'instrument, el Govern haurà de preveure una millora del finançament dels agents del sistema de coneixement a partir del seu rendiment i, per tant, de la seva contribució a la millora dels indicadors de futur del PN&SC.

Observació

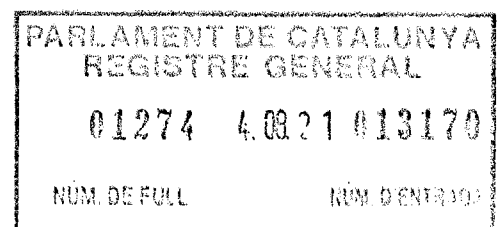
A l'article 55 "El Govern, a proposta del departament en matèria d'universitats i recerca, pot acordar fer extensives totes o algunes de les mesures de suport i simplificació administrativa, que s'estableixen per als centres CERCA del sector públic, a d'altres entitats del sector públic de l'Administració de la Generalitat en l'àmbit de l'R+D+I o que hi donin suport". En la mateixa línia que s'ha anat comentant, amb la voluntat d'evitar qualsevol greuge o desigualtat entre entitats del sector públic, seria convenient atorgar la possibilitat d'estendre les mesures previstes pel sector públic de la Generalitat també a les entitats del sector públic en general, ja que les raons de flexibilització i autonomia són les mateixes per un i altre àmbit.

Valoració

Les universitats privades gaudeixen del règim d'autonomia legalment previst a la LOU i a la LUC en tant que normativa sectorial específica aplicable. L'ALCC incorpora mesures destinades als centres CERCA del sector públic de la Generalitat a l'empara de la competència exclusiva de la Generalitat en matèria d'R+D+I, però no pot fer-les extensives a qualsevol entitat del sector públic, atès que excediria de l'àmbit competencial específic que li és aplicable. La previsible modificació de la LOU o de la LCTI pot ser una bona oportunitat per millorar el règim aplicable a les universitats privades del sector públic, atès que correspon a l'Estat dictar les normes bàsiques aplicables a tot el sector públic.

Observació

Art 84.3. "Els agents de recerca del sistema d'R+D+I de Catalunya del sector públic de l'Administració de la Generalitat han de treballar per a l'obtenció de donacions i l'aconseguint de mecenatge de qualsevol tipus i per a qualsevol finalitat en l'àmbit de les seves activitats en R+D+I", també sembla raonable que els agents de l'àmbit del sector públic sense especificar la seva dependència també els sigui d'aplicació aquesta voluntat de

finançament a través de mecenatge.

Valoració

Efectivament aquesta és una tasca que han d'impulsar tots els agents. En la darrera versió de l'ALCC l'apartat 3 està redactat de la forma següent:

“3. Els agents de recerca del sector públic del sistema d'R+D+I de Catalunya han de treballar per a l'obtenció de donacions i l'aconseguint de mecenatge de qualsevol tipus i per a qualsevol finalitat en l'àmbit de les seves activitats en R+D+I.”

Observació

Pel que fa als grups de recerca no s'hi fa referència al llarg del text normatiu. Ara bé, sí que s'esmenten altres estructures de recerca. En aquest sentit, se suggereix que seria convenient incorporar els grups de recerca, ja que actualment són les estructures bàsiques del sistema de recerca i investigació català.

Valoració

L'article 23.2 de l'ALCC estableix el següent:

“2. Els departaments universitaris creats en els diferents camps d'especialització científica constitueixen estructures bàsiques d'ordenació de la recerca universitària en tots els àmbits del coneixement. Els instituts de recerca, les escoles de doctorat, les instal·lacions científiques, els serveis científicotècnics i altres estructures destinades a la recerca que siguin creades per llei o per la universitat en exercici de la seva autonomia, també són considerats estructures essencials de la recerca universitària.”

L'ALCC fa esment a les estructures estables, sens perjudici de considerar, com ja es ve efectuant, els grups de recerca en les seves polítiques de foment i en els plans i programes de la Generalitat en matèria de recerca. No és propi de la llei entrar a nivells de concreció que no convé que quedin petrificats legalment, atès que es disposa de més flexibilitat i capacitat d'adaptació si no es regulen en excés.

Barcelona, 9 de setembre de 2020

